

Домашнє насильство – кримінальний злочин, а не любов

Чи варто вважати побиття або психологічні приниження будь-кого з членів родини «сміттям, яке не варто виносити з дому»? Звісно, ні! Домашнє насильство починається з «незначних дрібниць», а може закінчитись летально. Навіть дитина, яка стала свідком насильства у своїй родині, також визнається його жертвою, і має право на всі відповідні соціальні, медичні, психологічні та правові послуги.

Домашнє насильство – це не тільки фізичне знущання та побиття, але й сексуальне насильство (будь-які діяння сексуального характеру, вчинені без згоди особи); психологічне (словесні образи, погрози, приниження, переслідування, залякування, обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, що спричиняють невпевненість, нездатність захистити себе, шкоду психічному здоров'ю); економічне (умисне позбавлення житла, їжі, одягу, коштів чи документів, перешкоджання в отриманні лікування, заборона працювати, примушування до праці, заборона навчатися).

Від 11 січня 2019 року в Україні набули чинності зміни до Кримінального кодексу, що визнають системне насильство в сім'ї злочином. Хто визнається жертвами, щодо яких можуть чинитись насильницькі дії? Зараз це не лише дружина, дитина, чоловік, але й бабусі, дідусі, колишнє подружжя, люди, які мають спільну дитину чи живуть у громадянському шлюбі, наречені, брати, сестри.

Насамперед ці зміни до Кримінального кодексу мають допомогти українським жінкам. За даними Мінсоцполітики, у 2013-2018 роках 90% тих, хто звертався щодо насильства в сім'ї до державних органів, – це були жінки, 8,5-9% – чоловіки та 1-1,5% – діти. За домашнє насильство як злочин кривдники можуть бути покарані громадськими роботами, арештом на строк до шести місяців, обмеженням волі на строк до п'яти років чи позбавленням волі на строк до двох років.

При цьому те, що такий злочин учиняється щодо одного з подружжя чи будь-якої іншої особи, з якою зловмисник має близькі або сімейні стосунки, є обтяжуючою обставиною.

19 квітня в Україні почав діяти важливий документ – Порядок проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства. Він визначає процедуру проведення оцінки вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи з метою визначення ефективних заходів реагування, спрямованих на припинення такого насильства та попередження його повторного вчинення.

І це ще не все. Якщо суд обмежив доступ кривдника до його жертви, тобто заборонив перебувати з нею в одному приміщенні, наблизитися до місця роботи, вести листування, а особа це порушила, то настає відповідальність, передбачена ст. 390-1 Кримінального кодексу України, у вигляді арешту на строк до 6 місяців або обмеженням волі на строк до 2 років.

Тож, що робити, якщо щодо Вас, членів Вашої родини чи просто знайомих чиниться домашнє насильство?

Насамперед одразу викликати поліцію – 102! Звернутися на «гарячу лінію» 116-123 (цілодобово та безкоштовно в межах України).

Якщо Ви стали свідком насильства стосовно дитини, негайно повідомте про це службу у справах дітей! Захистіть дитину від домашнього насильства!

Найнебезпечніший співучасник домашнього насильства – мовчання!

#СтопНасильство Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» передбачено нові механізми захисту від домашнього насильства:

Терміновий заборонний припис

Підстава: ініціатива поліції або заява постраждалої особи.

Передбачає для кривдника:

- зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;
- заборону на вхід та перебування у місці проживання (перебування) постраждалої особи;
- заборону в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.

За невиконання припису – штраф, громадські роботи або адміністративний арешт.

Термін дії припису – до 10 діб.

Обмежувальний припис

Підстава: заява потерпілої особи або її представника, батьків, родичів, органу опіки та піклування.

Рішення про застосування обмежувального припису приймає суд не пізніше 72 годин.

Передбачає для кривдника:

- заборону перебувати у місці спільного проживання (перебування);
- усунення перешкод у користуванні майном потерпілою особою;
- обмеження спілкування з постраждалою дитиною;
- заборону наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць відвідування постраждалої особи;
- заборону особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, переслідувати її, спілкуватися з нею;
- заборону вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою.

Термін застосування – до 6 місяців.

Не терпіть знущання та не будьте байдужим до страждань інших людей.
Бережіть себе та своїх близьких.

*Станіслав Куценко –
очільник столичної юстиції*